զԱրեւխս, զԿաւսական[1] մինչեւ ցՆակորզեան քաղաք, [ց]անցն իւր[2]՝ հոմանուն գետովքն[3], եւ [ց]Աղուանո[յ][4] գետ: 159 ***Լինի [ի Նմա]*[5] *մուրտ եւ [գ]երերի*[6] *եւ նուռն ազնիւ, [եւ ամուր տեղիք]*[7]:

160 ***Ժ.՝ Արցախ***[8], *յերի կալով Սիւնեաց. ունի գաւառս երկոտասան*[9]. *զՄիւսն Հաբանդ, զՎակունիս, զԲերձոր, զՄեծիրանս, [զ]Մեծկուանս*[10], *զՀարճղա՛նս*[11], *զՄուխանս, զՊիանս, զՊածկանս, զՍիսական-ի՟ ՟Կոտակ*[12], *զՔուստ-ի Փառնէս*[13], *զԿողթ*[14], *յորում լինի քարախունկ*[15]: 161 *Զայս ամենայն Աղուանք ունին՝ հանեալ ի Հա[յ]ոց:*

162 ***[ԺԱ.՝ Փայտակարան. յելից կայ Ուտիոյ առ Երասխաւ:*** 163 ***Գաւառս ունի երկոտասան, զոր այժմ Ատր[ա]պատական ունի***[16]. ***Հրաքոտ Պերոժ, Վարդանակերտ, Եւթնփորակեան բագինն, Քոեկեան***[17], ***Ռոտ-ի Բաղա[յ], Բաղանռոտ, Առոս, Պիժան***[18], ***Հանի***[19], ***Աթշի Բագաւան***[20], ***Սպանդարան Պերոժ***[21], ***Որմզդ-ե Պերոժ***[22], ***Ալեւան***[23]: 164 ***Լինի ի նմա բամբակ անբաւ, եւ գարի ինքնաբոյս:***

165 ***ԺԲ.՝ Ուտի. առ***[24] ***մտից կայ Երասխայ, ընդ***[25] ***մէջ Արցախայ եւ Կուր գետոյ:*** 166 ***Ունի***[26] ***գաւառս, զոր Աղուանք ունին՝ ութն***[27].

1 *V-ում*՝ զԿօսական, *համառօտում*՝ զԿաւսական *եւ* զԿուսական, *Օրբէլեանի մօտ միշտ*՝ Կովսական

2 *VS* անցնիւր *փխ* [ց]անցն իւր *(վեր.՝ ըստ քերականութեան, հմմտ.* **ց**Նակորզեան..., **ց**անցն*)*

3 *S* գետովք *փխ* գետովքն *(V)*

4 *V* Աղաւնո, *S* Աղաւնոյ *փխ* [ց]Աղաւնո[յ] *(վեր., հմմտ.* **ց**Նակորզեան..., **ց**անցն..., **ց**Աղաւնոյ. *չվերականգնելով էլ՝ քերականօրէն ընկալելի է, որ հեղինակը դրել է հէնց «[ց]-» – «մինչեւ» իմաստը)*

5 *VS չիք* ի նմա *(վեր. Երեմեանի՝ ըստ համառօտի. հմմտ. նախ. Գ.17, Ե.177, 316)*

6 *VS* երերի *փխ* [գ]երերի *(վեր.՝ ըստ համառօտի. Սուքրեանի ծանօթագրմամբ՝* «Գերերի ըստ այլոց, զոր հին Բժշկարան աս է լինել *Քիմէ»)*

7 *A* արմտիք, *E* ամուրտեիք *փխ* ամուր տեղիք *(DPv) / VS չիք* եւ ամուր տեղիք *(վեր. Երեմեանի՝ ըստ համառօտի, որը չունի նախորդ* ազնիւ-*ը)*

8 *V-ում բառասկզբի գլխատառ* Ա-*ի վերեւում կայծակնաձեւ նշան է դրուած եւ կողքի լուսանցքում ուշ ձեռագրով, 2 տողով, երկար պատուոյ նշանների մէջ ծանօթագրուած է.* «Աշխարհ խաչ/էնք է» *(առաջին բառը՝ պատուոյ նշանի տակ դրուած այբուբենի գաղափարագրով)*

9 *V* ԺԲ̅ ̅

10 *VS* Մեծկուանս *փխ* [զ]Մեծկուանս *(վեր.՝ ըստ այլոց. միայն DPv-ում հերթականութիւնը հակառակն է.* «Բերդաձոր, Մեծկուանք, Մեծիրանք»*)*

11 *VS* զՀարճղաւնս *փխ* զՀարճղա՛նս *(վեր.՝ ըստ համառօտի, ուր Հարչլանք է եւ Հարճլանք. տե՛ս ուշ երկաթագիր* ***Ա → Աւ***. *հմմտ. նախ. Ե.109)*

12 *VS* զՍիսականիս, զԿոտակ *փխ* զՍիսական-ի՟ ՟Կոտակ *(վեր., ենթադրելով, որ* **ս** *վերջածանցը եւ* **զ** *նախդիրը յաւելել է V-ի գրիչը. համառօտի AE-ում* Սիսականք, Քուակք *է, DPv-ում*՝ Սիսական ոստանն *(այլ ՋՋ-ում նաեւ*՝ Սիսականք քոտակ, Սիսականք կոտայք *եւն, տե՛ս Յարութիւնեան, 2007, էջ 23), իսկ նախ. Ե.109-ում*՝ Սիսական ոոտաստակ, Սիսական ըստիականն *եւն)*

13 *VS* զՔուստիփառէնս *փխ* զՔուստ-ի Փառնէս *(վեր.՝ ըստ համառօտի (Դասխուրանցու մօտ* Քաւստ-ի Փառնայ *է). հմմտ. նախ. Ե.109)*

14 *VS* զԿոխտ *փխ* զԿողթ *(վեր.՝ ըստ նախորդի, տե՛ս նախ. Ե.109. հմմտ. բանաւոր* **Ղ Թ → Խ Տ***)*

15 *V* քարախունգ *փխ* քարախունկ *(վեր. Սուքրեանի՝ ըստ այլոց, տե՛ս նախ. Ե. 20, 40, 58, 177, 312)*

16 *A* Ունի գաւառս երկոտասան, *E* Ունի գաւառս, զոր այժմ Ատրպատականն ունի՝ երկոտասան *[տե՛ս* **ունի ... ունի***] փխ* Գաւառս ... Ատր[ա]պատական ունի *(DPv.* [ա]-*ն՝ ըստ նախ. Ե.115,150,247)*

17 *Pv* բագինք, *D*v^2 բագինք ունի *փխ* բագինն, Քոեկեան *(AE*v^2. *նահանգի գաւառների՝ 12 թիւն ստանալու համար, գուցէ, պէտք է ընթերցել* «Եւթնփորակեան բագինն Քոեկեան». *Երեմեանի լուծումն այլ է*՝ «Ռոտ-ի-Բաղա, [որ է] Բաղան-ռոտ»*)*

18 *AE* Ռովտիբաղա, Քաղանռոտ, Բոոոս, Պիճան, v^2 Ովտիբաղայ, Քաղանոստ, Բուոոս, Պիճան *փխ* Ռոտ-ի Բաղայ ... Պիժան *(DPv) /* v_{in} Բիժան

19 $v^1 v_{in}$ Հանհանի *փխ* Հանի *(ADEPv)*

20 *AEP* Աթլի, Բագաւան *փխ* Աթշի Բագաւան *(*v^2. *արդեօ՞ք վերականգնելի է*՝ Աթշ-ի Բագաւան*)*

21 v^2 Սպանդարան, Եպերոյ *փխ* Սպանդարան Պերոժ *(ADEPv. արդեօ՞ք* v^2*-ի ընթերցումից վերականգնելի է*՝ Սպանդարան-**ե** Պերոժ, *թէ՞ այդ տարընթերցումը յաջորդ*՝ Որմզդ-**ե** Պերոժ *անուան հետ զոյգերով ինքնաթելադրութիւնից է)*

22 *DPv* Որմզդպերոժ, v^2 Որմզդէպերոժ *փխ* Որմզդ-ե Պերոժ *(AE)*

23 *AE*v^2 Ալաւան *փխ* Ալեւան *(DPv*v_{in}*)*

24 *AE* է *փխ* առ *(DPv)*

25 *AE* ի *փխ* ընդ *(DPv)*

26 *A* Եւ ունի *(DEPv)*

27 *ADEPv* եւթն *փխ* ութն *(վեր., տե՛ս* **եւթն → ութն**. *v-ի տողատակի յայտնի ծնթ-նն է.* «Ամենայն օրինակք եւթն ասեն եւ թուեն ութ. գուցէ զ*Ուտի առանձնակ* ոչ ի կարգէ առաջնոցն համարեալ»*)*